

bidrage til Beboernes saavel aandelige som materielle Velvære, i høi Grad fremmes ved Jernbaner. Det ærede Medlem paastod fremdeles, at saadanne indirecte Fordele ved Jernbanerne ikke kom Statskassen tilgode, men deri kan jeg paa ingen Maade være enig med ham. Det, at Beboerne nyde et større Velvære, sætter dem ogsaa istand til at bære større Skatter. Det er ikke alene de directe Skatter, som i saa Fald kunne forhøies, men de indirecte Skatter, Told og andre lignende Afgifter, vilse ligeledes flyde rigeligere i Statskassen, naar Statens Beboere have bedre Enee til at udrede dem. Man kan ganske vist ikke, hvor der er Tale om Jernbaner, der ikke have Udsigt til at betale sig, vente, at private Entreprenører vilse anlægge dem, thi de private Entreprenører ere ganske anderledes stillede. De have ingen Andeel i de indirecte Fordele af Jernbanerne, og fra deres Standpunkt er det derfor fuldkomment rigtigt at sige, at de have Intet at bestille med de indirecte Fordele, og at de derfor ere nødt til at see paa det directe Pengendbytte. Men ganske anderledes forholdes det sig med Staten. — Men dernæst er det endda et stort Spørgsmaal, om de foreslaaede Baner ikke vilse give noget directe Udbytte. Jeg vil ikke paastaae, at de vilse betale sig, men de vilse dog i alt Fald, som ogsaa den ærede Indenrigsminister har gjort opmærksom paa, bidrage til, at de Baner, der allerede ere anlagte i Sjælland, faae en større Trafik, og det er dog allsaa altid noget Udbytte, som de saaledes vilse give. Det kan derhos ogsaa gjerne være, at disse Baner i Længden vilse kunne bære deres Driftsomkostninger og maastee endog vilse kunne give en lille Rente, ja muligens endog engang i Tiden virkeligt vilse kunne forrente sig. Den Betragtning, at en foreslaaet Jernbane ikke vil kunne forrente sig, have vi maattet høre, hver Gang der har været Tale om Anlæg af Jernbaner hos os, ligesaa det Dieblif, da man vilde bygge Roeskildebanelen. Man stildrede allerede dengang de store Farer, der for Staten vilde være forbundne med at indlade sig paa at paatage sig nogen Garanti for den, og der var dem, der regnede ud, hvor mange Folk der dagligt

befordredes mellem Roeskilde og Kjøbenhavn med Diligencen og med Dagvogne, og hvor mange der iøvrigt kjørte mellem disse to Byer, hvoraf de vilde drage Stutningen med Hensyn til den Freqvens, der kunde ventes paa Jernbanen. Saadanne Anstuelser næres nu vel ikke længer ganske usforandrede; man er nu bleven belært af Erfaringen og veed, at Jernbaner bringe Forandring i alle slige Forhold. Men ikke desto mindre kommer den samme Paastand dog ogsaa nu frem, som er kommen frem ved alle tidligere lignende Leiligheder. — Jeg skal fremdeles meget villig erkjende, at det muligt i Dieblifket kunde være henstigtsmæssigt ogsaa at faae andre Baner, Baner paa andre Steder, paa Derne f. Ex.; jeg vil endogsaa erkjende, at Sjælland kan siges at være temmelig stærkt begunstiget med Hensyn til Jernbaner, naar de nu foreslaaede Baner komme istand. Men jeg mener, at vi ikke skulle holde smaalig Afregning i saadanne Forhold. Vi skulle ikke udsondre de provindsielle Forhold saaledes og see skævt til, om en Deel af Landet faaer noget Mindre eller noget Mere end andre Dele; vi skulle huske paa, at vi dog ere et Heelt. Naar slige Tendentser til at sondre Forholdene provindsielt komme frem, vil jeg bekæmpe dem paa ethvert Stadium, hvor de gjøre sig gjældende, hvad enten de ere rettede mod Kjøbenhavn eller mod Sjælland; hvorsofhelst de komme frem, skal jeg til enhver Tid bekæmpe dem. Jeg troer, at de foreslaaede Baner vilse være til overordentligt stor Nytte for Sjælland, og derfor vil jeg stemme for dem, naar der ikke foresligger andre Forslag, der maae foretrækkes, og som man kan vente vilse komme til Udførelse i den nærmeste Fremtid. — Jeg skal ikke gaae nærmere ind paa den Devisførelse eller Fremstilling, som fremkom fra det ærede 7de Medlem for Kjøbenhavn (David), hvorefter det maatte antages, at der ikke vilde kunne tilveiebringes den fornødne Trafik paa de foreslaaede Baner. Jeg skal kun gjentage, at jeg veed, at Anlægget af Jernbaner forandrer Forholdene i en overordentligt høi Grad, og at, selv om der ikke for Tiden boer mange Folk i de Egne, hvorom der er Tale, og der ikke findes en Dvægbefæstning der, som er lig med den paa Skiftet,